

Työeläkemaksujen kehitys

Jaakko Kiander

30.11.2011

Työeläkemaksujen *kehitys*

- TyEL-vakuutusmaksu 2012
- Mitkä tekijät vaikuttavat eläkejärjestelmän kestävyteen ja maksutasoon?
- Miten TyEL-järjestelmän olennaiset muuttujat ovat kehittyneet?
- Euroopan velkakriisin seuraukset eläkejärjestelmälle: Japani-skenaario?
- Miltä tulevaisuus näyttää?
- Mitä olisi tehtävä – vai onko mitään tehtävissä?

TyEL-vakuutusmaksu 2012

	2012	2011
Perusprosentti	23,3	23,0
Hyvitykset	-0,3	-0,4
Muut alennukset	<u>-0,2</u>	<u>-0,2</u>
Keskimääräinen TyEL-maksu	22,8	22,4
Tilapäinen alennus pienille ja keskisuurille yrityksille		0,5 - 0
Työntekijän osuus km.	5,45	5,0
- alle 53-vuotiaat	5,15	4,7
- sitä vanhemmat	6,50	6,0
Työnantajan osuus km.	17,35	17,1
YEL-maksu		
- alle 53-vuotiaat	22,50	21,6
- sitä vanhemmat	23,85	22,9

Työeläkemaksujen *kehitys* 2013 →

- TyEL-vakuutusmaksu 2012 keskimäärin 22,8 %
- Korotuksia sovittu vuosille 2013 ja 2014, maksu nousee 23,6 %:in
- Korotustarvetta edelleen vuodesta 2015 eteenpäin
- Työmarkkinajärjestöt sopivat maksuista
- ETK:n arvio vakaasta maksutasosta noin 26 %
- Korotustarve noin 2½ %-yksikköä
- Korotuksesta puolet työnantajille:
  - 17,4 % (2012) → 19 % (202?)

Mitkä *tekijät* vaikuttavat eläkejärjestelmän kestävyYTEEN ja maksutasoon?

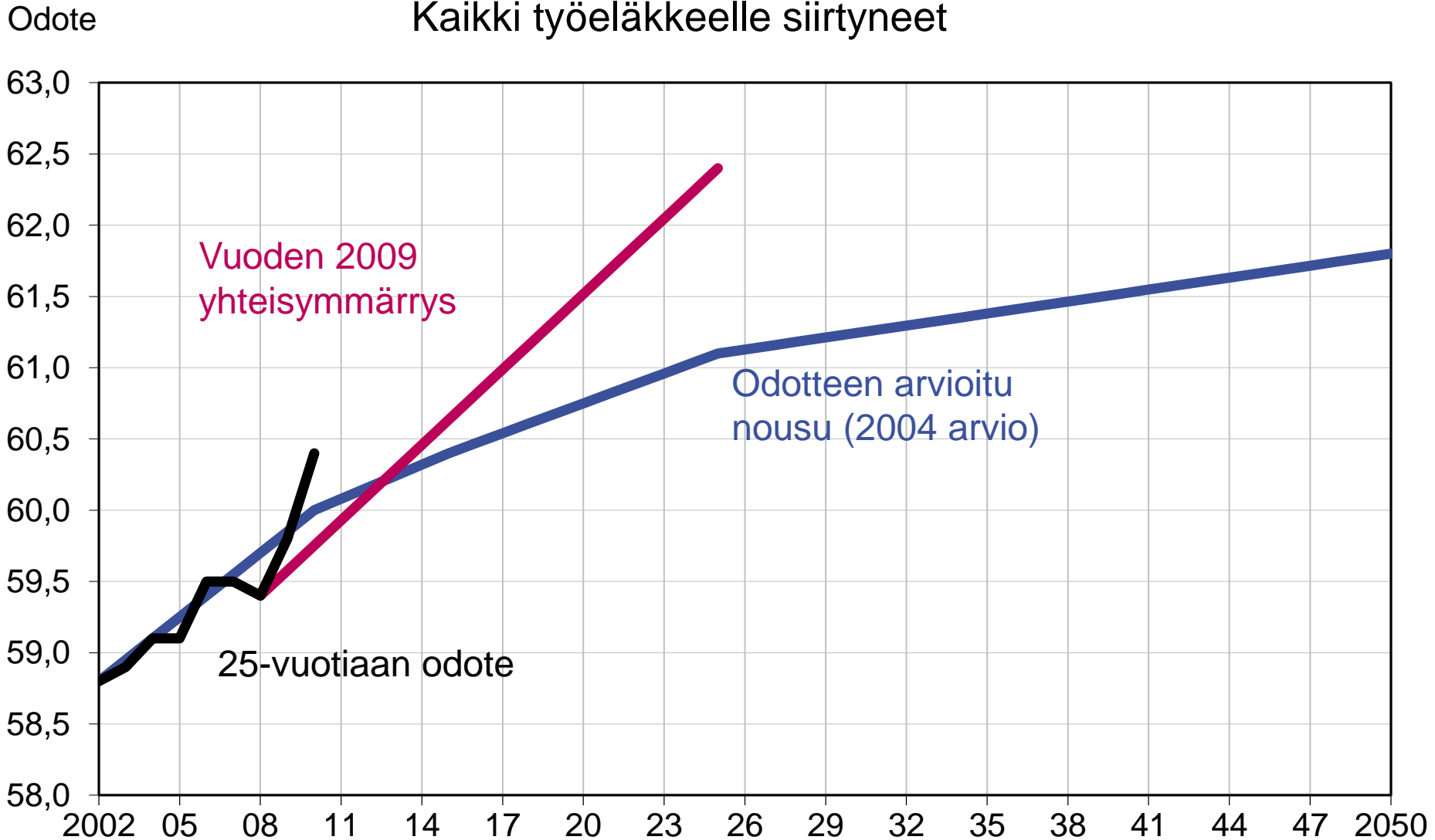
- Huoltosuhde
  - Elinikä, eläkeläisten määrä, työikäisen väestön määrä
    - Maahanmuutto, syntyvyys
- Elatussuhde
  - Työllisyysaste * huoltosuhde
    - Työurien pituus
- Maksujen suuruus ja rahastointiaste
  - Jos vakuutusliike > 0 , rahastot kasvavat
- Sijoitusten tuotto
  - Rahastointi järkevää jos sijoitusten tuotto $>$ palkkasumman kasvu (= BKT:n kasvu)

Miten TyEL-järjestelmän olennaiset *muuttujat* ovat kehittyneet?

- Vakuutusliike: maksutulo on pysynyt eläkemenoa suurempana suurimpien ikäluokkien eläköitymisestä huolimatta
- Työurat: ikääntyneiden työllisyysaste parantunut ja eläköitymisikä noussut
- Väestö: työikäinen väestö kehittynyt odotettua paremmin, mutta myös elinajan odote on noussut
- Pelätty käännekohta on siirtynyt jatkuvasti eteenpäin
  - Työvoimapula ei ole alkanut
- Sijoitukset: erinomainen reaalityttö vuosille 1998-2007, hyvä vuoteen 2010, tyydyttävä vuoteen 2011

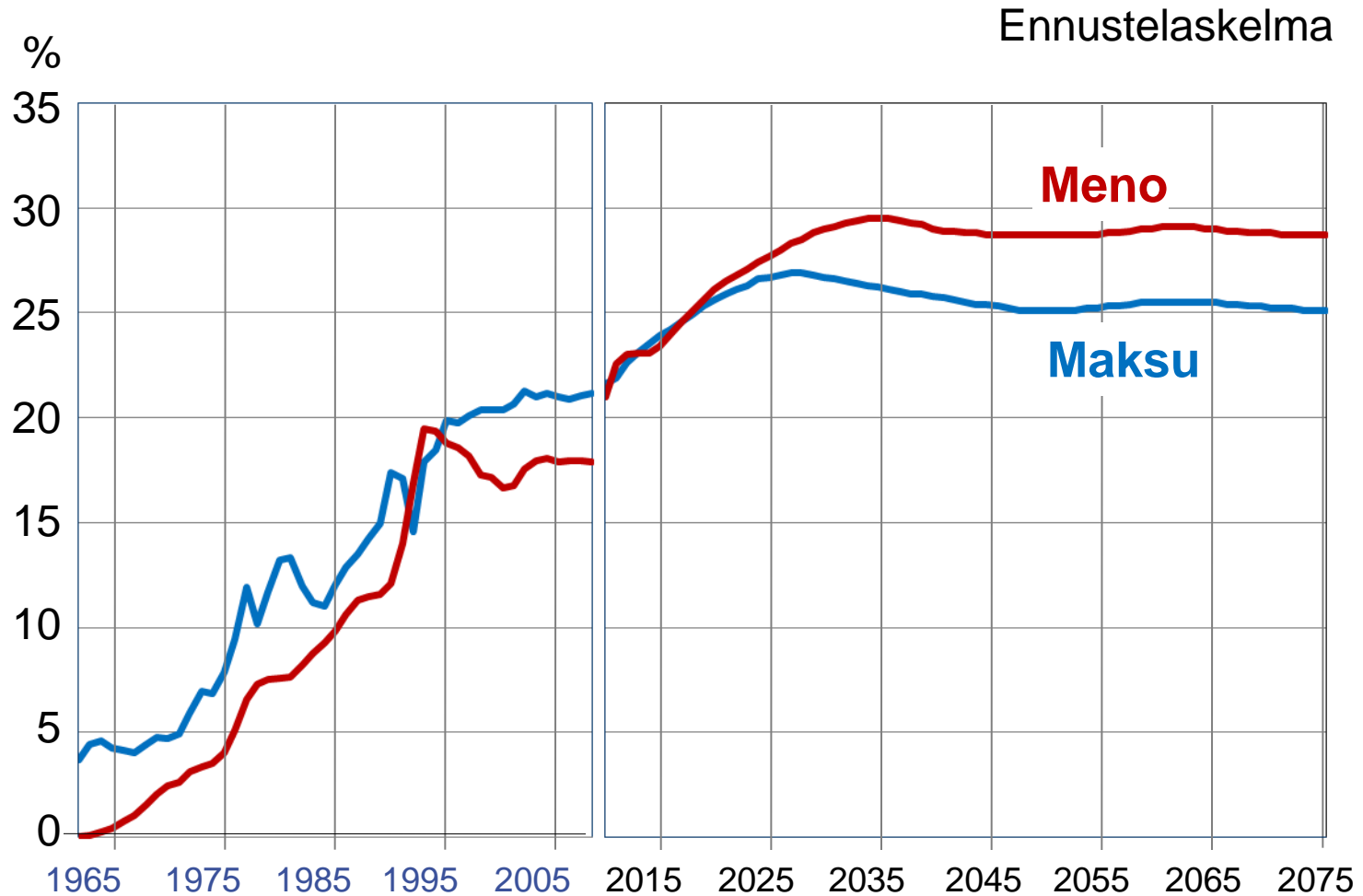
Eläkkeellesiirtymisiän odote

Kaikki työeläkkeelle siirtyneet

Lähde: Eläketurvakeskus

TyEL:n *meno- ja maksuprosentti* vuosina 1962–2075

Lähde: Eläketurvakeskus

Euroopan velkakriisin *seuraukset* eläkejärjestelmälle: Japani-skenaario?

- Käsitys talouden kasvupotentiaalista on muuttunut
  - Teollisuusmaiden velkakriisi johtaa luultavasti pitkäksi aikaa hitaaseen kasvuun
  - Työllisyys paranee vain hitaasti
- Sijoitusten tuotto voi olla heikko myös pitkällä aikavälillä
  - Bondikorot < inflaatio
  - Osakemarkkinoiden tuottonäkymät vaisut
  - Kiinteistöjen hinnat voivat laskea, jos kasvu on hidasta

Miltä *tulevaisuus* näyttää?

- Epävarmuus jatkuu
  - Eurokriisin lopputulos on epäselvä
  - Globaalit epätasapainot jatkuvat
- Uudet arviot pitkän ajan kehityksestä
  - Talouskasvu hidastuu ehkä pysyvästi (1 % p.a.)
  - Tuottavuuden kasvu on hidastunut ehkä pysyvästi
  - Sijoitustuotot jäävät heikoiksi
- Millä tavoin sopeudutaan?
  - Eläkejärjestelmän parametrien muuttaminen
  - Kansallisella talouspolitiikalla parempaan tulokseen?

Mitä olisi *tehtävä* – vai onko mitään tehtävissä?

- Euroopan velkakriisin kehitys ja seuraukset:
'Wait and see' vai nopeisiin uudistuksiin?
  - Ei paniikkiratkaisuja
  - Suomen kannattaa odottaa tilanteen selkiytymistä
- Mitä kannattaa joka tapauksessa tehdä?
  - Eläkemaksujen asteittaisen noston jatkaminen
  - Työurapolitiikka
  - Kerätään tietoa ja kokemuksia vuoden 2005 uudistuksen käyttäytymisvaikutuksista
  - Valmistaudutaan seuraavaan eläkeuudistukseen ("Sosiaalitulo2")

A stack of approximately 15 snowballs is arranged in a roughly rectangular shape. Behind the snowballs, a warm, yellowish light source is visible, creating a soft glow and casting long, gentle shadows. The background is a deep, cool blue, with some blurred elements suggesting an outdoor winter setting. The overall mood is serene and grateful.

Kiitos!